

Transcript of the Spotlight video from the Australian broadcaster 7News

(Generated with tubetranscript and automatically translated with Deepl Translator:)

Transkripsjon:

(00:05) I kveld: Den rene, grønne drømmen som ødelegger liv. Alle australiere bør være bekymret for dette. Det handler om fornybar energi for enhver pris. Hvis en bonde eller en primærprodusent gjorde det, ville de havnet i fengsel. Dette er absolutt kriminell atferd. Å betale kineserne for å eie vår fornybare fremtid. Jeg vil bare si: De blokkerer oss ved porten.

(00:41) Galskapen de ikke vil at du skal se. Sir, ikke vær sjenert. Ikke vær sjenert. Jeg tror ikke vi kan klandre kineserne for å utnytte vår dumhet. Chris Bowen er en katastrofe. Alt han rører ved, BLIR TIL DREKK. Så hvorfor lar vi dette skje? Men minister, hvorfor kan du ikke sette deg ned og svare på åpne, ærlige spørsmål? Hei, jeg er Michael Usher, og velkommen til Spotlight.

(01:16) Krigen i Midtøsten rammer Australia der det gjør vondt, nemlig i lommeboka, og den har avdekket en farlig sannhet. Vår avhengighet av utenlandske forsyninger betyr at vår energisikkerhet henger i en tynn tråd. Regjeringen sier at løsningen er mer fornybar energi, vindkraft, solenergi og enorme batteriparker. Men som du snart skal se, har satsingen på en ren, grønn fremtid en dødelig og ødeleggende pris.

(01:43) I kveld avdekker reporter Liam Bartlett den harde virkeligheten bak energirevolusjonen vi blir solgt. Hvis det er ett enkelt mineral som har utløst vår fornybare revolusjon, er det kobolt. Det har vært nøkkelelementet i praktisk talt alle lagringsbatterier på planeten. Fra våre elbiler til våre hjem til de gigantiske batteriene som nå strekker seg over outbacken.

(02:20) Og Culazi i den sørlige delen av Den demokratiske republikken Kongo er stedet hvor det meste kommer fra. Det kalles verdens kobolthovedstad. Flertallet av dagbruddene her er kinesiske og kontrolleres av kommunistpartiet. Men det er en mørk sannhet om Culazi som kineserne prøver å skjule for vestlige journalister.

(02:53) Menn, kvinner, til og med barn, blir tvunget til å arbeide under middelalderske forhold, bare for at land som Australia skal kunne få kobolt til vårt nett for fornybar energi – som de tusenvis av enorme batteriene vi trenger for å lagre all den vind- og solenergien. Faktum er at vår rene, grønne drøm er et mareritt for Kongo. Det er ikke rart at de kaller det blodkobolt.

(03:47) Jeg skal si deg noe, jeg har sett mange gruvedrifter. Aldri sett en som denne. Blir du med? Jepp. Jeg har deg. Ja. Utrolig. At titusenvis av selvforsynende eller håndverksgruvearbeidere, en slavearbeidshær, lever og dør på steder som Shabara-gruven. >> Å være vitne til Shabara får deg til å lure på hvor enkel menneskelighet passer inn i hovedplanen for regjeringens fornybare energipolitikk.

(04:40) Nesten 80 % av verdens kobolt utvinnes på steder som dette i denne regionen. Og kineserne er de skyldige her, både for disse menneskene og for miljøet. Men gjør ingen feil, vi bidrar også til dette menneskeskapt helvetet. Disse småskalagruvearbeiderne er ikke offisielt ansatt og arbeider med de mest rudimentære verktøyene.

(05:24) Ofte bare med bare hender for å plukke ut koboltmalm. Altfor ofte ender det dødelig. Et ukjent antall arbeidere ble begravd levende i dette gruveskredet i Shabara sent i fjor. Nå hakker gravemaskiner bort de gjenværende lagene med løs stein. Ikke for å berge lik, men kobolt eller >> det røde blinket. I et boligområde i Kwazi finner vi hundrevis av gruvearbeidere som utfører det som muligens er verdens farligste jobb.

(06:19) >> Hvor dypt er det, Kimble? >> Det er 105 meter dypt. >> 105 meter? >> Ja. 105 >> rett ned. >> Ja. De kinesiske selskapene tar ikke noe ansvar for de livsfarlige risikoene som følger med disse improviserte underjordiske gruvene. Primitiv avstivning, ingen sikkerhetssele, og hvis noe går galt, er det ingen sjanse. >> Jøss, se på det.

(07:08) >> Og de går bare ned med bare føtter. >> Ja, bare bare føtter. Men, eh >> men de har ikke, de hadde ikke, de gutta hadde ikke sikkerhetssele eller noe. De har ingen sele, ingenting. >> Ja. Nei, nei, nei. Det er ikke noe problem. >> Det er alle sammen. Men det er 100, 100 meter ned. >> Ja.

(07:26) Det er derfor vi sier at når du begår en feil, åh, du faller ned, så dør du. Det er akkurat slik. Dette er en farlig jobb. >> Dusingvis av menn gjør denne nedstigningen om gangen, og glir gjennom trange flaskehals med den stadig tilstedeværende trusselen om at sjakten skal rase sammen. Alt for 30 dollar om dagen. >> Er det verdt det? Er det verdt at folk risikerer livet for å få tak i dette for å selge det til Kina? >> Ja.

(08:08) Ja. For å overleve, for å tjene penger. Vi vet ikke hva vi kan gjøre. Det er det som skjer. >> Det er en veldig... Det er den tøffeste måten å tjene til livets opphold på som jeg noensinne har sett, tror jeg. >> Ja. Ja. Ja. Ja. Å frakte koboltmalmen opp er enda farligere. Sekkene blir sendt fra en mann til den neste. Et eneste feiltrinn kan føre til at dusinvis av mennesker omkommer.

(08:36) >> Dere hjelper kineserne med å bli rike. >> Vi hjelper dem ikke. Vi blir tvunget. Det er problemet. Vi blir tvunget. Ja, vi blir tvunget. Husk at kineserne monopoliserer denne kobolt for å bygge stort sett alle typer batterier i Australias fornybare energikjede. Og hvis det du har sett så langt gir deg grunn til ettertanke, blir det verre.

(09:06) En pisking ledet av tre kinesiske sjefer. En av dem ser ut til å smile mot gruvearbeidere mistenkt for å ha stjålet kobolt. >> Patrick Kenongi måtte se dette skje med broren sin. Jeg følte meg så trist. Det var det jeg så. Jeg hadde ikke makt til å stoppe politiet og soldatene som slo min unge bror.

(09:38) >> Og det var din egen bror? Ja, jeg ville stoppe det. >> For å sikre et jerngrep over arbeiderne har et kinesisk gruveselskap til og med kjøpt koboltområdet under denne landsbyen. Avtalen, som involverer korrupte lokale tjenestemenn, innebærer at alle som bor her må utvinne kobolt. Det inkluderer barna, mange under 10 år.

(10:13) Det er veldig forferdelig å se disse barna i gruen. De utsettes for mange farer, og det er veldig forferdelig. >> Glattis NMBBO jobber for en organisasjon som prøver å gripe inn og få disse barna i skole. Tror du de kinesiske selskapene er avhengige av disse barnarbeiderne for å opprettholde fortjenesten sin? >> Ja, fordi, eh, kobolt for barn er veldig billig.

(10:50) Det er veldig billig, og de bryr seg ikke om barnas helse. De >> de vet, de vet >> de vet hva som foregår. >> Ja. Totalt er det rundt 40 000 barn som jobber i koboltgruvene i Colazi. De klarer ikke å samle inn like mye malm som voksne. De tjener en brøkdel for å ta de samme dødelige risikoene. >> Har du noen gang bedt de kinesiske selskapene om å slutte å bruke barnarbeid? Vi snakker med dem, men de vil ikke høre.

(11:39) De vil ikke høre etter. >> Disse barna er ikke bare billig arbeidskraft for kineserne. Men akkurat som de voksne de jobber sammen med, er de forbruksvarer. Dusingvis av videoer vi har fått tak i, beviser hvor lite livet er verdt. I denne gruen har et kinesisk selskap sendt inn disse håndverksgruvearbeiderne for å lete ulovlig etter koboltmalm. Det tar ikke lang tid før gruvens sikkerhetsvakter skyter på gruvearbeiderne.

(12:22) Det oppstår massepanikk, og en trenghet dreper over hundre. Mange flere er fortsatt savnet. Våre forsøk på å undersøke ettervirkningene utløste denne konfrontasjonen. Det er ingen sikkerhet. Noen mennesker dør i en kinesisk gruve. Men du ser ikke at noen snakker om det. Det er veldig stille.

(12:55) Noen søsken sa at de holder det hemmelig. Ja. Og misbruket og utnyttelsen fortsetter helt oppover i forsyningskjeden. Koboltmalmen som samles inn av de småskalagruvearbeiderne, må selges til såkalte «buy houses» drevet av kinesiske meglere. Disse meglerne setter ekstremt lave priser og hevder ofte at malmen er av dårlig kvalitet. Lokalbefolkningen har ingen mulighet til å svare tilbake, bortsett fra sinne og frustrasjon.

(13:46) Så han var bekymret for at den kinesiske kjøperen var uærlig og >> prøvde å skjule noe. >> Akkurat. Akkurat. De lurer folk. Ja. Selvsagt. Ja. De lurer. De lurer. Ok. Forstår. Naturligvis hadde vi spørsmål til disse kinesiske meglerne. >> Den fyren løper bort for å advare ham, tror jeg.

(14:19) Løper bort for å fortelle ham det, >> Jeg tror det. >> Ja. >> Vi er fra Australia. >> Så, er dere det? >> Ja. Australia. >> Vi vil gjerne vite hvordan dere opererer her. Hvordan >> hvordan selger dere kobolt? >> Jeg >> kan vi snakke om kobolt? Hvordan dikterer dere prisene? Sir, ikke vær sjenert. Ikke vær sjenert. >> Er dere rettferdige mot alle kongoleserne? >> Så hvorfor skjuler dere ansiktet? >> Vet du, utrolig.

(14:53) >> De som dominerer markedet, er veldig, veldig sjenerte når det gjelder å forklare hvordan de faktisk gjør det, hvordan de får tak i alle pengene, og hvordan de kjøper det til den prisen de dikterer, for så å sende det tilbake til Kina. Det siste trinnet i Kinas operasjon skjer på dette strengt bevoktede anlegget i Kwazi. Her blandes blodkobolt utvunnet av barn og slavearbeidere med vanlig malm, noe som skjuler dets skitne opprinnelse for land som Australia, hvor det er bestemt til å brukes i vårt fornybare nett.

(15:39) Det er her i Mid North i Sør-Australia at vår fornybare revolusjon kom til et veiskille. For når det gjelder fornybar energi, er lagring, energilagring, alt. Sør-Australia har alltid vært mer avhengig av fornybar energi enn noen annen delstat. Men i 2016 var det ingen steder å lagre all den produserte strømmen.

(16:09) Så da en storm som skjer én gang i hundre år rammet og utløste et strømbrudd over hele delstaten, ble 850 000 hjem og bedrifter stående i mørket uten reservestrøm. Da lovet en fyr ved navn Elon Musk å bygge verdens største batteri akkurat her. Han sa han skulle gjøre det på under 100 dager, ellers ville det være gratis.

(16:36) Han klarte det i '63. Kom og ta en titt. Det store Hornsdale-batteriet virket som et dramatisk bevis på at fornybar energi kunne gi en uavbrutt strømkilde. Politikere og industrien ble forelsket i denne greia. Men det var bare én ting Elon ikke nevnte. Ifølge Amnesty International inneholder dette nesten helt sikkert blodkobolt fra Kongo.

(17:07) Og det blir enda verre. Neste punkt på Kinas fornybare rampage: kobber. En giftig flodbølge av uran, arsen, cyanid og syre. Katastrofen. De sperrer oss inne. Kjør. Kjør. Kina prøver å dekke over det. >> Snu, kompis. Fort. >> Så hvorfor lar vi dem ødelegge Australia? Hvis en bonde eller en primærprodusent gjorde det, ville de havnet i fengsel.

(17:40) Dette er absolutt kriminell oppførsel. Vi er i sentrale Queensland og skal til å få et fugleperspektiv på ødeleggelsene som skjer i navnet til vår overgang til fornybar energi. Med meg er fotograf og miljøaktivist Steven Nacowski. Han har vært miljøaktivist hele livet, så man skulle tro at han ville være en forkjemper for fornybar energi.

(18:22) Vel, tenk om igjen. For meg bringer dette tårer i øynene. Dette er helt klart kriminell oppførsel. Hvis en bonde eller en primærprodusent hadde gjort det, ville de havnet i fengsel. I stedet for å støtte «netto null»-politikken som føderal energiminister Chris Bowen fremmer, mener Steven at den er vår tids største miljøkatastrofe.

(18:52) Det dette landet prøver å sette i gang, er en ny industriell revolusjon. Og jeg ser en dystopi. Jeg ser bare en dystopisk fremtid. Steven har brukt de siste fire årene på å kartlegge ødeleggelsene vår grønne revolusjon forårsaker. Det siste tallet fra minister Bowen er at vi trenger 10 000 km med kraftledninger. Vi trenger titusenvis av vindmøller.

(19:28) Og når folk begynner å snakke om en grønn energisupermakt for denne nasjonen, får jeg frysninger nedover ryggen. For å oppnå det trenger vi omtrent syv ganger arealet til delstaten Tasmania dekket av glass og stål. Og det meste er produsert i Kina. Over hele det australske kontinentet sporer Steven hver eneste vei, hver eneste kraftledning, vindturbin og solcellepanel som er sendt inn for godkjenning, og skaden de forårsaker på landskapet og dyrelivet. Ja.

(20:14) Se, vi har noen flere fugler og flaggermus her. Man kan virkelig se at de har blitt truffet rett under bladene. Så dette er et ferskt drap som må ha skjedd i går kveld. Dette er ikke for klimaet. Dette handler bare om storindustri og penger. >> Denne vindparken, 1 100 hektar med rydding. >> Vel, bare for å sette opp vindturbinene? >> Bare for å få tilgang til veien.

(20:40) Så, du kan se terrengets natur. Det er veldig kupert. Virkelig, virkelig kupert topografi. Så mye land må ryddes for å få disse store komponentene, de 80 meter lange bladene, opp i disse fjellene. Så veiene må være omtrent 70 meter brede. Så toppene av alle disse fjellene kommer til å bli sprengt bort ved bruk av sprengstoff.

(21:06) Og dette er bare toppen av isfjellet. Under oss strekker 100 vindturbiner seg så langt øyet kan se. Hver av dem er 200 meter høye og bygget av den kinesiske turbinkjempen Shing Jang Goldwind. >> Dette er en flott skog. Dette er en gjenværende skog full av koalaer og store glidere. >> Vel, hva gjorde de med koalaene? Vel, i forvaltningsplanen, hvis en koala blir funnet skadet som følge av ryddingen, må den slås i bakhodet med et stump, hardt redskap.

(21:54) >> Hva? De avlivet bare koalaen. >> Det stemmer. Ja. Så de avliver koalaen eller hvilket som helst pattedyr for den saks skyld. >> Og følgeskadene på dyrelivet vårt vil øke. Så det vi ser her er 100 vindmøller. Det jeg har kartlagt for hele Australia er 31 000 ekstra vindmøller som ennå ikke er bygget.

(22:19) >> Hva? >> Vel, 31 000 vindmøller er i planleggingsfasen i ulike stadier av godkjenningsprosessen akkurat nå. I tillegg til disse >> i tillegg til disse >> 31 000 >> 31 000 >> og de fleste av dem er enten produsert i Kina eller bygget med kinesiske komponenter, og de og alle andre fornybare energikilder, fra solcelleparker til gigantiske batterier, trenger kobber for å generere det eller kobber for å overføre det.

(22:54) opptil 12 ganger mer kobber enn det som kreves for strømmettet basert på fossilt brensel. Noe som betyr, overraskelse, overraskelse, at Kina har gjennomført planeten etter billig kobber for å selge det tilbake til oss. De fant det i Zambia. Og nok en gang har Kina kastet regelboka. 18. februar 2025 kollapser den kinesiskbygde muren til et enormt avfallsdeponi i Zambias kobberbelte på katastrofal vis på grunn av dårlig design og konstruksjon.

(23:40) Gruven eies av Sino Metals, et kinesisk statlig selskap. Dambruuddet forårsaket en miljøkatastrofe uten sidestykke. Ødeleggelsene var enorme. Men det var graden av bedrag fra det kinesiske selskapet som også var ganske utrolig. Sino sa nemlig opprinnelig at det bare var et lite dambruudd, et lite giftutslipp på rundt 50 000 tonn.

(24:10) Men ifølge en uavhengig etterforsker var den grufulle sannheten nesten 30 ganger høyere enn det. 1,5 millioner tonn, en giftig flodbølge av uran, arsen, cyanid og syre. >> Avfallet var så surt at det kunne oppløse menneskebein. Det strømmet rett ut i Kafoui-elven, en livsviktig vannvei som forsyner mer enn halvparten av landets befolkning.

(24:42) Gjennom årene har vi hatt en rekke gruveulykker, men dette er sannsynligvis den største, i hvert fall siden jeg ble født. >> Vi dro for å stille spørsmål til den kinesiske gruvedriften, >> men plutselig prøvde tre lastebiler å sperre oss inne. Vi setter oss i bilen nå. La oss sette oss i bilen. >> De prøver å sperre oss inne.

(25:04) Fort, >> de prøver å sperre oss inne, kompis. >> Vi vet at aktivister har blitt arrestert her uten grunn. >> De sperrer oss inne. Kjør, kjør, kjør, >> kjør, kjør, kjør. De sperrer oss. Snu. Snu. >> Snu, kompis. Fort. >> Snu. Snu. >> Kjør, kjør, kjør, kjør, kjør, kjør, kjør, kjør, kjør. Fort, fort, fort.

(25:26) >> Opp hit. Fortsett. Fortsett. Fortsett. Kom deg vekk herfra. Kjør, kjør, kjør. Ok, hvor er vi? >> Hovedkontoret til denne gjengen ligger litt lenger ned denne veien, men vi har fått klart og tydelig beskjed om at hvis vi prøver å nærme oss dem, blir vi arrestert. Det er akkurat det Sono Metals har gjort. De har gjort dette til en forbudt sone for journalister og alle andre som prøver å stille dem til ansvar.

(25:51) De har også prøvd å få bøndene til å tie, bøndene som nå har jord som i praksis er giftige avfallsdeponier. Da utslippet skjedde, tilbød de disse bøndene 25 dollar hver for å signere en avtale om at de aldri skulle ha rett til å saksøke det kinesiske selskapet. Den gode nyheten er at nesten 300 av disse bøndene nektet å signere, og de har startet et gruppesøksmål – historisk for dette landet – på 80 milliarder dollar.

(26:21) >> Dette kommer ikke til å bli lett. Vi kjemper mot et land, kort sagt. Du vet hvem eierne av gruen er. >> Advokat Meuli Batakarti og hans kolleger representerer de lokale bøndene som saksøker det kinesiske statseide gruvegiganten. >> Jeg tror det vil være viktig at vi holder ut i kampen. >> Vi gir ikke opp.

(26:44) Selvfølgelig har vi å gjøre med mektige mennesker, mektige selskaper. Vi går opp mot en gigant. Det er en David mot Goliat-affære. Ja. Alt dette kobberet som Sino Metals, dette kinesiske selskapet, tjener penger på å selge til land som vårt for en grønn fremtid. >> Ja. >> Hvordan forstår du det? >> Dessverre, eh, vi er på, skal jeg si, bakenden.

(27:15) Vi er i enden av kjeden fordi dere på deres side av verden snakker om ren energi, fornybar energi, grønn revolusjon og hva det nå enn er. Kanskje spørsmålet jeg vil stille dere er: er det virkelig rent? Kanskje det er rent på deres side, men på vår side er det definitivt ikke rent, og vi ser ikke noe rent ved det.

(27:35) Vi betaler en høy pris for å bringe ren energi til dere på den andre siden av verden, og jeg antar vi bærer dere på skuldrene våre, og det er ganske tungt. Og vi betaler en enorm pris. Noen betaler med livet. >> Neste gang: kampen for å redde Australias Amazonas. >> For Beijing er dette ingenting.

(28:10) De bryr seg ikke det spor om det. >> Mens Kina forbereder seg på å ødelegge en nasjonalskatt. >> Vel, jeg tror ikke vi kan klandre kineserne for å utnytte vår dumhet. Mens jordbrukssamfunn som står overfor en eksistensiell trussel kjemper tilbake, >> er Chris Bowen en katastrofe. Alt han rører ved, blir til søppel. Det finnes sikkert få steder på jorden som er så vakre som Tasmanias ville vestlige villmark.

(28:55) Tarkine er den største kjølig tempererte regnskogen på den sørlige halvkule, et levn fra det gamle superkontinentet Gondwana. Det er her jeg møter faren til Australias miljøbevegelse, dr. Bob Brown. Dette er fantastisk, Bob, ikke sant? >> Vel, det er en eldgammel myrte. Og den er en gigant i regnskogen. Og hvem vet, kanskje 500 000 eller 600 000 år gammel.

(29:30) Dette treet har sett alt. Og det markerer Bobs brytningspunkt med regjeringens grønne energipolitikk og dens avhengighet av Kina. Bulldoserne ville rykke inn. Disse trærne ville forsvinne. Ikke dette. Dette ville forsvinne. Ja. Det står i veien. Det var det. Det er slutten på karrieren. Ferdig. Slutt. Ute.

(29:57) Og ute av syne, ute av sinn. Det er det fine med dette, så langt MMG er bekymret. De tror ikke folk kommer til å se dette. >> Bob snakker om MMG, en kinesisk gruvegigant som vi har oppdaget spiller en sentral rolle i det kinesiske kommunistpartiets kampanje for å dominere det globale koboltmarkedet i Kongo. Man skulle tro at et selskap som MMG ikke akkurat ville bli mottatt med åpne armer her i Australia.

(30:34) Vel, vær forberedt på et sjokk, for ikke bare eier og driver dette kinesiske selskapet en gruve her, men virksomheten ligger midt i hjertet av Tasmanias uberørte villmark. Enda verre: For å utvide sin eksisterende kobber-, sink- og blygruve planlegger MMG å jevne hundrevis av hektar med natur med jord for å bygge en ny gigantisk avfallsdam med giftig slam.

(31:10) >> For gruveselskapet som drives fra Beijing, er dette ingenting. De har ikke vært her. De har ikke sett det. De bryr seg ikke om det. De gir blanke i det. Men australierne bør bry seg om det, fordi kjøligskoger som Tarine er vårt mest effektive verktøy for å lagre CO2-utslipp.

(31:42) Hvis makthaverne til slutt gir dette kinesiske selskapet godkjenning, hva slags skade vil det føre til her? Vel, fullstendig ødeleggelse. Det vil bli helt blottet for liv, og det betyr for alltid. Det kommer aldri tilbake igjen. Du vet, Beijing har i dag flere milliardærer enn New York. De bryr seg ikke.

(32:14) Hvorfor skulle de det? Og hvis de kan få regjeringer som er villige til å godkjenne det de gjør, er det fantastisk. Kommunistpartiets flagg vaier veldig stolt her. Og hvorfor skulle de ikke være selvsikre? Vi har nemlig fått vite av en innsider i Miljødepartementet at godkjenningen av dette kontroversielle avfallsdeponiet allerede er avgjort.

(32:45) Så hvis et selskap som MMG kom til deg og sa: «Ok, hør her, bare gi oss denne lille skogstykket. Vi kommer til å bli så mye mer produktive. Vi kommer til å produsere så mye mer kobber og sink at det vil gi 6 000 nye vindturbiner og 60 000 solcellepaneler, og få 50 000 flere elbiler på veien.

(33:06) Og det betyr at verden generelt, spesielt i Australia, vil bli grønnere, og Chris Bow vil bli veldig glad. Hva ville du svart på det? >> Vel, jeg ville ganske enkelt sagt: Verden kommer ikke til å bli grønnere. Verden kommer til å bli mer berøvet sitt miljø, sitt liv; litt mer av det denne ville planeten ga liv til oss alle, som opprettholder oss alle, vil bli ødelagt.

(33:32) og PR-kampanjen deres går ikke forbi meg. >> I Tazzay er det uberørt regnskog som skal ofres på fornybar energis alter. Over hele fastlandet er det vår landbruksnæring verdt 100 milliarder dollar. I det sentrale Queensland vil tusenvis av hektar med førsteklasses jordbruks- og beitemark bli dekket av over en million solcellepaneler.

(34:07) Området er større enn Norfolk Island. Det er 2,5 ganger så stort som Great Keell Island, og det er 7 264 fotballbaner med denne vakre jorda som vil bli dekket av giftig skrot. Jeg er sikker

på at mange av oss har vært her i veldig lang tid, og at disse idiotene kommer inn og bare synes dette er flott, vil ødelegge vår fremtid og våre liv.

(34:41) Creed-familien har vært her siden 1860-årene. Nå føler de at de blir tvunget bort, ettersom en solcellepark som vil omringe dem, har fått regjeringens endelige godkjenning. >> Vi vet at mye av dette markedet domineres av kinesiske leverandører, kinesiske produsenter. Hva synes du om det? >> Vel, jeg tror ikke vi kan klandre kineserne for å utnytte vår dumhet.

(35:10) Jeg mener, hvis du har noe du kan selge til dumme mennesker, og de kjøper det, er det ganske smart. Vi er matprodusenter. Jeg har ønsket å produsere mat siden jeg var liten. Det er alt jeg har ønsket å gjøre. Og jeg mener, jeg er lei av å være en politimann her som prøver å bekjempe dette. >> Bønder i Mali Food Bowl i Vest-Victoria er også i siktet til regjeringens grønne general, energiminister Chris Bowen.

(35:42) Netto nullutslipp og klimatiltak er utvilsomt i Australias økonomiske interesse. Det gir ingen økonomisk mening. Det gir ingen miljømessig mening. >> Bøndene her har bestemt at Mali skal være utgangspunktet i kampen mot netto nullutslipp. Hvis Chris Bowen får viljen sin, vil hundrevis av eiendommer her bli revet for å lage en 400 km lang korridor for kraftledninger.

(36:21) Det inkluderer Marcia McIntyres gård. Den har vært i familien i seks generasjoner. Når minister Chris Bowen reiser seg i parlamentet og sier at smarte mennesker i Australia, resten av Australia, og landbrukssamfunnene står bak dette. Hva går gjennom hodet ditt? >> Vel, du vet, vi har møtt Chris, og vi har fortalt ham spesifikt at vårt samfunn, og det er hele vårt bredere samfunn, er imot dette.

(36:50) Og han sa i grunnen at han ikke tror på oss, eller at han ikke ville høre på det. Vi forlot det møtet med en følelse av at det ikke spilte noen rolle hva vi sa, det ville bli fullstendig ignorert. Slik vil de 85 meter høye kraftledningene se ut. Og rundt dem skal store deler av Mali bli en enorm sone for fornybar energi, dekket av kinesiskproduserte vind- og solkraftverk.

(37:13) Totalt dekker disse sonene nesten 8 % av Victorias totale landareal. Mamma, jeg er på >> bøndene er ganske pragmatiske, og hvis de trodde at dette var et godt prosjekt for Australia, og hvis de trodde at dette ville være gunstig for Australia, ville de forhandle for å få en god avtale ut av det.

(37:35) Men, du vet, det ville skje. Alle vet at dette er dårlig for Australia. Det er et unødvendig prosjekt, akkurat som hele utbyggingen av fornybar energi. Etter pausen, >> dette er det største rene koboltprosjektet i verden. >> Australias bortkastede mulighet. >> Vi har 80 000 tonn kobolt i reserver.

(38:01) Det er nesten en bil for hver voksen i Australia. >> Så hvorfor bruker energiministeren våre skattepenger på dette prosjektet til det kinesiske kommunistpartiet i stedet? Australia anklages for å forkynne den edle saken om fornybar energi, mens de ignorerer den forferdelige virkeligheten av Kinas innflytelse over vårt fornybare nett. Fra ødeleggelsen av våre beskyttede skoger og jordbruksarealer til kritiske mineraler som kobolt, plyndrer Kina utviklingsland.

(38:57) Det som gjør dette forferdelige stedet enda verre og vår medvirkning i alt dette enda mindre forsvarlig, er at vi ikke trenger Kinas blodkobolt. Du ser omtrent 14 000 kilometer i den retningen. Vi har verdens nest største reserver som bare ligger i bakken i det som en gang var og igjen kan bli Australias mineralskattkammer.

(39:35) Dere vet, Australia har sannsynligvis den beste geologien i verden. Vi har alt i bakken, men en av utfordringene er hvordan vi får det ut av bakken? Hvordan skaper vi verdi for

nasjonen? Og hvordan bygger vi økonomien vår fremover? Siden oppstarten har Andrew Tongs Cobalt Blue brukt 115 millioner dollar på graving og testing for å bekrefte et rekordstort koboltforekomst like utenfor Australias ikoniske gruveby.

(40:07) >> Så, dette er det. >> Dette er det. Velkommen til gruveområdet, Lamb. Totalt har vi 120 millioner tonn malm som vi ønsker å utvinne. Og det vil ta omtrent 20–25 år å utvinne. >> Det er mye kobolt. Det er en stor reserve. >> Det er det. >> Hvordan er det i forhold til resten av verden? >> Øh, dette er det største rene koboltprosjektet i verden.

(40:30) Øh, og vi ønsker å sette det i produksjon så snart vi kan. >> Cobalt Blue har til og med utviklet en revolusjonerende måte å raffinere kobolt på. Men deres reserve er i praksis verdiløs fordi Kina oversvømmer verden med billig «blodkobolt» fra Kongo, som selges til australiere i form av billige, kinesiskproduserte batterier.

(40:59) Er du komfortabel med at vi ender opp med å kjøpe kobolt fra kinesiske produsenter? >> Hør her, personlig er jeg ikke særlig komfortabel med det. Vi har vært veldig glade for at Kina har inntatt nærmest monopolistiske posisjoner innen alle disse kritiske mineralene. Vi har gjort det uten hensyn til miljøet, uten hensyn til arbeidsstandarder, og vært veldig glade for å kjøpe tilbake produktene.

(41:24) >> Andrew har til og med sikret seg 30 % av finansieringen til å bygge et raffineri i Vest-Australia, på betingelse av at han kan finne resten av finansieringen. Men utrolig nok nekter den føderale regjeringen fortsatt å garantere for et banklån. >> La meg få dette på det rene. Selskapet ditt har fått alle nødvendige miljøgodkjenninger.

(41:47) Dere har bevist at dere har reserver. Vi vet hvor avgjørende kobolt er. Så hvorfor vil ikke den føderale regjeringen gå videre og garantere for et banklån for å hjelpe dere med å bygge raffineriet? >> Øh, det er et pågående arbeid, men du må virkelig snakke med den føderale regjeringen om deres prioriteringer. Å si at disse prioriteringene virker opp-ned er en underdrivelse.

(42:14) Energiminister Chris Bowens kapasitetsinvesteringsordning pumper milliarder av føderale dollar inn i garantier for fornybar energi og batterilagringsprosjekter. I henhold til reglene har et lokalt selskap som Andrews liten sjanse mot de lavprisbudene fra, du gjettest det, Kina. Og her er det sjokkerende eksemplet.

(42:42) Dette megabatteriet til 100 millioner dollar som er under bygging i Sør-Australia, eies av et kinesisk statlig selskap, Pacific Blue. Men utrolig nok er det inkludert i minister Bowens kapasitetsinvesteringsordning. Det betyr at australske skattebetalere som deg og meg i praksis finansierer et prosjekt som eies og drives av den kinesiske regjeringen.

(43:09) Etter pausen er det ikke et lurespørsmål. Vår heftige konfrontasjon med energiminister Chris Bowen. Hva er du redd for? I løpet av tre måneder og mer enn et dusin e-poster avslø energiminister Chris Bowen vår forespørsel om et formelt intervju. >> God morgen, alle sammen. Klar til å begynne. Jeg tror det. Så vi oppsøkte ham på en pressekonferanse om landets drivstoffkrise.

(43:50) >> Minister, hvis denne krigen i Iran ikke har vist oss noe annet, har den da ikke bevist en gang for alle at din besettelse av fornybar energi bare vil føre oss inn i en ny energikrise? >> Det er en ganske ladet... Det er en kommentar, ikke et spørsmål. >> Nei, det er et spørsmål. >> Vel, det beviste at det er en veldig ladet kommentar.

(44:12) Det den viser, er at vi må fortsette å jobbe med energisikkerhet. Jeg understreker dette og avviser premisset i spørsmålet ditt. >> Vel, det er et åpent... det er et åpent spørsmål. Det er ikke et... det er ikke et lurespørsmål. >> Stiller du et spørsmål, eller har du... >> Vel, fortsett. Jeg vil gjerne ha et svar, et ordentlig svar. >> Selvsagt. Energi må være sikker.

(44:29) Fornybar energi er en sikker form for energi. Den australske solen kan ikke avbrytes av en krig eller noe annet. Solenergien må reise 150 millioner km fra solen. Den trenger ikke å reise de 150 km gjennom Hornsundet. Mens vi bygger opp den sikre fornybare energien, fortsetter vi selvfølgelig å sikre at vår mest presserende oppgave er energisikkerhet, inkludert alt arbeidet regjeringen har gjort i tett samarbeid

(44:56) >> Vi har ikke, vi har ikke det. Det er derfor du er her i dag. >> I tett samarbeid med industrien for å >> Det er derfor du er her i dag. På hvilket tidspunkt under denne krisen heiser du flagget og sier: «Hør her, jeg trekker meg.» Og overlater det til noen som er mer kompetent. >> Det er en journalist bak deg som har et spørsmål. Jeg skal gå til henne.

(45:18) >> Vel, nei. Hør her, jeg har prøvd å stille deg spørsmål siden 24. januar. >> Åpne og ærlige spørsmål om din besettelse av fornybar energi. Og kontoret ditt har kontinuerlig, minister, kontinuerlig avvist våre henvendelser. Hvorfor kan du ikke sette deg ned og svare på åpne, ærlige spørsmål? >> Jeg tror du må vise litt mer respekt for kollegene dine.

(45:41) Dette er et rom fullt av journalister. Alle får ett spørsmål. >> Å, jeg tror alle her gjerne vil vite svarene. Faktisk >> tror jeg alle her gjerne vil stille sine egne spørsmål. Bak deg. >> Spørsmålet vårt er ganske enkelt. Vil vi komme ut av den nåværende energikrisen og vår avhengighet av utenlandsk olje og inn i en ny hvor Kina kontrollerer vårt nett for fornybar energi? Så, la meg få dette riktig.

(46:10) Deres overgangspolitikk for fornybar energi vil ikke endres en tøddel, til tross for hva denne krigen har vist oss med fiaskoen til deres energipolitikk. Øh, jeg er ikke sikker på hvordan du kan hevde, Liam, at krigen i Iran er den australske fornybare energiens skyld. Jeg forstår virkelig ikke det. >> Har den ikke vist oss hvilken drivstoff som faktisk betyr noe og driver landet? Deres fokus har vært helt og holdent å bruke milliarder av dollar vi ikke har på tvilsom grønn infrastruktur, som binder oss til Kina, uten å bekymre oss for hvor mineralene kommer fra.

(46:40) >> Ok, det er en kommentar, ikke et spørsmål. >> Men ok, vel, hvorfor setter du deg ikke ned? Hvorfor setter du deg ikke ned? >> Jeg holder en pressekonferanse. Du setter deg ikke ned, du svarer på spørsmål. Hva er du redd for? Jeg >> Jeg holder pressekonferanse hver dag. Dette er første gang du har >> Nei, nei, nei.

(46:54) For et formelt intervju i stedet for at du kan avlede til mine kolleger, hva er du redd for? >> Jeg har holdt pressekonferanse hver Du har valgt å komme til denne. Bra for deg. Det er >> Jeg har valgt å komme fordi jeg har måttet jage deg fordi kontoret ditt ikke vil stille opp. >> Du har kommet til en pressekonferanse.

(47:08) Gratulerer. Andre journalister har vært til stede på alle pressekonferansene jeg har holdt. Jeg gikk hit først, og så skal jeg gå dit. Ja. Jeg kommer til deg om et øyeblikk. Og det var det. >> Kanskje vi lar stå der. Takk, folkens. Tusen takk. >> Ministeren behandlet oss slik han har behandlet tusenvis av andre australiere over hele landet som rett og slett ikke tror på ham.

(47:42) Du kan lese de fullstendige uttalelsene om kveldens reportasje på vår nettside, men ikke en eneste fra minister Bowen. Vi ba igjen om svar. Hans kontor avslo. Nå, før vi avslutter, her er en forhåndsvisning av neste søndags episode av Spotlight. >> Et av ofrene, den 32 år gamle australieren Rory Sykes. Shelley mistet sin funksjonshemmede sønn i brannen i LA.

(48:06) Men da hun delte sin smerte, vendte offentligheten seg urettferdig mot henne. >> Så hvorfor er det så mange som stiller spørsmål ved denne sørgende moren? >> Jeg er faktisk glad for at du gjør dette og stiller alle disse spørsmålene. >> Bli med reporter Sarah Green. >> Du tuller. >> I en gripende sanntidsundersøkelse. >> Å, herregud. Finn ut hva som skjedde med Rory.

(48:33) >> Jeg er selvfølgelig opprørt, men jeg er glad for at du forteller meg dette.